

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
ANALIZA POSLOVANJA IZBRANIH KONKURENČNIH PODJETIJ

Ljubljana, februar 2020

TJAŠA TURK

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Tjaša Turk, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza poslovanja izbranih konkurenčnih podjetij, pripravljene v sodelovanju s svetovalko izr.prof. dr. Mojco Marc,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV PODJETIJ IN PANOGE.....	2
1.1 Panoga.....	2
1.2 Tiskarna Novo mesto, d. d.....	2
1.3 GEP Štalekar grafično embalažno podjetje, d. o. o.	3
1.4 EGP Embalažno grafično podjetje, d. d.	3
1.5 Primerjava podjetij na podlagi števila zaposlenih.....	3
2 ANALIZA BILANCE STANJA.....	4
2.1 Analiza celotnih sredstev.....	4
2.1.1 Koeficient obračanja celotnih sredstev	6
2.1.2 Dolgoročna sredstva.....	7
2.1.3 Kratkoročna sredstva.....	8
2.1.4 Obračanje kratkoročnih poslovnih terjatev	10
2.2 Analiza obveznosti do virov sredstev	11
3 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA	12
3.1 Analiza prihodkov.....	13
3.2 Analiza odhodkov	14
3.3 Analiza stroškov	15
3.4 Analiza poslovnega izida	16
4 ANALIZA FINANČNE VARNOSTI IN PLAČILNE SPOSOBNOSTI.....	17
4.1 Kazalniki strukture financiranja	17
4.1.1 Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti.....	18
4.2 Kazalniki finančne stabilnosti.....	19
4.2.1 Koeficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev	19
4.3 Kazalniki plačilne sposobnosti.....	21
4.3.1 Koeficienti plačilne sposobnosti	21
5 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	23
5.1 Dobiček	23
5.2 Dobičkonosnost	24
5.2.1 Kazalec dobičkonosnosti kapitala – ROE	25
5.2.2 Kazalec dobičkonosnosti sredstev – ROA	26
SKLEP.....	27
LITERATURA IN VIRI	28
PRILOGE.....	31

KAZALO TABEL

Tabela 1: Obseg zaposlenih v podjetjih Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	4
Tabela 2: Obseg in struktura sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	5
Tabela 3: Obračanje sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	7
Tabela 4: Obseg in struktura dolgoročnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	8
Tabela 5: Obseg in struktura kratkoročnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	9
Tabela 6: Koefficient obračanja poslovnih terjatev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	10
Tabela 7: Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	12
Tabela 8: Obseg in struktura prihodkov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	13
Tabela 9: Obseg in struktura odhodkov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	15
Tabela 10: Obseg in struktura stroškov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	16
Tabela 11: Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	18
Tabela 12: Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti prikazana z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o. in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	19
Tabela 13: Koefficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	20
Tabela 14: Koefficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev prikazana z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	21
Tabela 15: Koefficienti plačilne sposobnosti podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	22
Tabela 16: Koefficienti plačilne sposobnosti, prikazan z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017.....	23

KAZALO SLIK

Slika 1: Čisti dobiček oz. izguba podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017	24
Slika 2: Dobičkonosnost kapitala (ROE) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017	25
Slika 3: Dobičkonosnost sredstev (ROA) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017	26

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Bilanca stanja podjetja Tiskarna Novo mesto d. d. 2015–2017.....	1
Priloga 2: Izkaz poslovnega izida podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., 2015–2017.....	2
Priloga 3: Bilanca stanja podjetja GEP Štalekar, d. o. o., 2015–2017	3
Priloga 4: Izkaz poslovnega izida podjetja GEP Štalekar, d. o. o., 2015–2017	4
Priloga 5: Bilanca stanja podjetja EGP, d. d., 2015–2017.....	5
Priloga 6: Izkaz poslovnega izida podjetja EGP, d. d., 2015–2017	6
Priloga 7: Analiza poslovnega izida podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., 2015–2017	7
Priloga 8: Izračun čiste donosnosti kapitala in donosnosti sredstev za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., za obdobje 2015–2017	8

SEZNAM KRATIC

angl. - angleško

TNM - Tiskarna Novo mesto, d. d.

GEP - Grafično embalažno podjetje Štalekar, d. o. o.

EGP - Embalažno grafično podjetje, d. d.

AČR - Aktivne časovne razmejitve

PČR - Pasivne časovne razmejitve

KR - kratkoročno

DR - dolgoročno

ROE - (angl. return on equiti); dobičkonosnost kapitala

ROA - (angl. return on assets); dobičkonosnost sredstev

SRS - Slovenski računovodski standard

UVOD

Ljudje že od nekdaj gospodarimo. Oblike gospodarjenja so se skozi zgodovino spreminjale, vendar se je njegovo bistvo ohranjalo. Za zadovoljevanje potreb ljudi je na voljo premalo dobrin, kar pomeni, da je potrebno porabo dobrin zmanjševati. Ljudje to počnemo zavestno in temu pravimo gospodarjenje.

Analizo poslovanja je Lipovec opredelil kot proces spoznavanja poslovanja konkretnega podjetja oziroma kot pripravo na odločanje v podjetju. Analiza poslovanja je torej celota ocenjevanja in planiranja poslovanja podjetja, zato jo imenujemo tudi ekonomska kontrola (Pučko, 2006, str. 6–8).

Z razvojem je beseda analiza, v različnih znanstvenih področjih dobila širši pomen, kot je ocenjevanje, raziskovanje, pojasnjevanje, ugotavljanje in presoja (Bergant, 2007, str. 20).

Predmet zaključne strokovne naloge je analiza poslovanja podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., Grafično embalažno podjetje Štalekar, d. o. o. (v nadaljevanju GEP Štalekar d. o. o.) in Embalažno grafično podjetje, d. d. (v nadaljevanju EGP d. d.) v obdobju od leta 2015 do leta 2017. Namen zaključne strokovne naloge je ocenjevanje uspešnosti poslovanja s primerjanjem poslovanja proučevanih podjetij v obdobju 2015–2017. Poiskali bomo tudi dejavnike, ki so vplivali na spremembe uspešnosti poslovanja, torej na zmanjšanje ali povečanje uspešnosti poslovanja. Z izračunom koeficientov in indeksov bomo dobljene rezultate med seboj primerjali.

Cilji zaključne strokovne naloge so analizirati poslovanja podjetij s pomočjo računovodskih izkazov, analizirati bilanco stanja in izkaz poslovnega izida, analizirati uspešnost poslovanja z izračuni različnih kazalnikov ter analizirati spremembe v poslovanju proučevanih podjetij.

Zaključna strokovna naloga vključuje informacije in podatke, pridobljene iz letnih poslovnih poročil podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP d. d., ki so bila objavljena na internetu in na spletni strani GVIN.com. Pridobljene podatke in izračune smo primerjali med leti in jih prikazali v tabelah z izračunanimi indeksi (16/15) in (17/16).

Zaključna strokovna naloga je sestavljena iz petih poglavij. Prvo poglavje predstavlja izbrana konkurenčna podjetja in panoge, iz katerih prihajajo. Analizo bilance stanja in analizo izkaza poslovnega izida predstavljata drugo in tretje poglavje, ki sta še dodatno razčlenjena. V četrtem poglavju smo analizirali kazalnike strukture financiranja, kazalnike finančne stabilnosti in kazalnike likvidnosti. Poslovni uspeh in uspešnost podjetij pa smo analizirali v zadnjem, petem poglavju. Vse pomembne ugotovitve smo navedli v sklepu zaključne strokovne naloge.

1 PREDSTAVITEV PODJETIJ IN PANOGE

1.1 Panoga

Proučevana podjetja prihajajo iz dveh različnih panog. Obe panogi spadata pod skupino C – predelovalne dejavnosti. Podjetji GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., sodita v panogo C 17.21, ki se imenuje Proizvodnja valovitega papirja in kartona ter papirne in kartonske embalaže. Podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., pa spada v panogo C 18.12, ki se imenuje Drugo tiskanje. Še vedno pa so si med seboj konkurenti, kar bomo ugotovili v nadaljevanju zaključne naloge.

V panogo C 17.21 spada (Statistični urad Republike Slovenije, 2017):

- proizvodnja valovitega papirja in kartona
- proizvodnja embalaže in valovitega kartona
- proizvodnja embalaže iz papirja in kartona
- proizvodnja kartonskih škatel in zloženek
- proizvodnja papirnih vreč in vrečk
- proizvodnja druge embalaže iz kartona in papirja
- proizvodnja pisarniških škatel iz kartona in tovrstnih izdelkov.

V panogo 18.12 spada (Statistični urad Republike Slovenije, 2017):

- tiskanje revij in druge periodike, ki izhaja manj kot štirikrat tedensko
- tiskanje knjig, notnih zapisov, brošur, zemljevidov, atlasov, plakatov in drugega gradiva z različnimi tiskarskimi tehnikami.

1.2 Tiskarna Novo mesto, d. d.

Tiskarna Novo mesto, d. d., je eno vodilnih grafičnih podjetji za izdelavo zloženek in navodil v Sloveniji, ustanovljeno leta 1958. Od takrat pa do danes so se tehnološko posodobili in razširili poslovno dejavnost. Ob koncu leta 2017 je podjetje imelo 104 zaposlene. Osnovna dejavnost podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., je tiskanje iz pole v formatu do B2 in izdelava lahke potiskane embalaže, izdelava grafičnih izdelkov ter storitve.

Podjetje je izkušnje za izdelavo različnih vrst zloženek, navodil in ostalih tiskovin za kupce, ki zahtevajo visoko kakovostne izdelke, pridobilo z vztrajnostjo, razvojem in s prilagodljivostjo.

Kar 95 % njihovih proizvedenih izdelkov je namenjenih kupcem na domačem farmacevtskem trgu. Visoko kakovostne grafične izdelke zagotavljajo s tehnološko dovršenostjo, strojno opremljenostjo, prilagodljivostjo ter z znanjem in izkušnjami. V letu

2017 je podjetje izvedlo pomembne investicije, ki so bile ene izmed najzahtevnejših in največjih v zgodovini podjetja. S tem so postavili temelje za načrtovanje in uresničevanje prihodnjih ciljev. (Tiskarna Novo mesto d. d., 2018b)

1.3 GEP Štalekar grafično embalažno podjetje, d. o. o.

Podjetje GEP Štalekar, d. o. o., je družinsko podjetje od leta 1987. Ukvarja se s storitvami in izdelki na področju potiskane kartonske embalaže. GEP Štalekar d. o. o. je med najbolj prepoznavnimi evropskimi podjetji na tem področju. Uporabljajo najsodobnejše stroje za pripravo tiska, izsek in lepljenje embalaž. V letih 2012–2013 je podjetje razvilo nove standarde za varnostne tiskovine Sucurity Printing za najzahtevnejše kupce na tem področju. Z obstoječimi kapacitetami lahko ustvarijo do 700 milijonov zloženk letno, kar pomeni, da na področju strojnih in tehnoloških kapacitet sledijo najsodobnejši tehnološki opremi. Ob koncu leta 2017 je podjetje imelo 120 zaposlenih.

Glavne prednosti podjetja so zanesljivost dobav, kakovost, konkurenčne cene in izjemna fleksibilnost. 80 % njihovih proizvedenih izdelkov je namenjenih farmacevtski industriji, 10 % avtomobilski, ostali izdelki so proizvedeni za živilsko, tekstilno in galanterijsko industrijo. (GEP Štalekar, d. o. o., 2018b)

1.4 EGP Embalažno grafično podjetje, d. d.

Podjetje EGP, d. d., je grafično podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 1958 z namenom zaposliti delovno manj sposobne ljudi in invalide v svojem okolju. To poslanstvo je kot Zavod izpolnjevalo do leta 1974, katerega dejavnost je bilo tiskarstvo ter izdelava embalažnih izdelkov iz kartona in lesa. Kasneje so dejavnost vse bolj usmerjali v segment grafičnega oblikovanja in potiskane embalaže. Podjetje kot delniška družba deluje od leta 1994. V letu 2014 je podjetje razvilo patent za nov način vpetja klišejev za slepi tisk v izsekovalna orodja. Ob koncu leta 2017 je podjetje imelo 178 zaposlenih. Podjetje je danes največji proizvajalec potiskanih zloženk v Sloveniji. Dobili so izkušnje v proizvodnji embalaže skozi 50-letno tradicijo. Podjetje je specializirano za izdelavo zloženk iz trdega kartona. Naročniki njihovih izdelkov so predvsem farmacevtska industrija, prehrabna industrija ter industrija izdelkov za osebno nego – kozmetiko. Širok tehnološki spekter pa jim omogoča tudi izdelovane kaširane embalaže in prodajno-promocijska stojala. (EGP, d. d., 2018b)

1.5 Primerjava podjetij na podlagi števila zaposlenih

Ugotavljanje obsega zaposlenih v podjetju ni zelo enostavno. Vedno se moramo vprašati, na kakšen način bomo ugotavljali obseg zaposlenega kadra. V podjetju nam ustrezno število oziroma obseg zaposlenih prikazuje kadrovska evidenca (Pučko, 2005, str. 63).

Pri analizi zaposlenih v podjetjih Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., sem se osredotočila na obseg zaposlenih, da lahko primerjamo velikost posameznih konkurenčnih podjetij. Podatke sem pridobila iz letnih poročil podjetij za poslovna leta 2015–2017.

Tabela 1 prikazuje obseg zaposlenih po podjetjih na zadnji dan v letu. Med opazovanimi podjetji je največje podjetje EGP d. d., ki ima konec leta 2017 kar 178 zaposlenih. Najmanjše podjetje pa je Tiskarna Novo mesto d. d., ki ima konec leta 104 zaposlene. Iz tabele 1 vidimo, da se je obseg zaposlenih v opazovanem obdobju najbolj povečal v podjetju EGP, d. d. V letu 2017 se je število zaposlenih povečalo za 7,2 % v primerjavi z letom 2016. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., je število zaposlenih na zadnji dan v letu 2017 ostalo nespremenjeno v primerjavi z letom prej. Število zaposlenih pa se je za 3 % povečalo v letu 2016 v primerjavi z letom 2015. Število zaposlenih v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., pa je bilo v letu 2017 za 7 % nižje kot leto prej. Tudi v letu 2016 se je število zaposlenih s 130 zmanjšalo na 129 zaposlenih. Iz tabele 1 smo ugotovili, da je skozi opazovana obdobja najmanj sprememb v obsegu zaposlenih imelo podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d.

Tabela 1: Obseg zaposlenih v podjetjih Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

Podjetje/leto	2015	2016	2017	Indeks 16/15	Indeks 17/16
TNM	101	104	104	103,0	100,0
GEP Štalekar	139	129	120	92,8	93,0
EGP	155	166	178	107,1	107,2
SKUPAJ	395	399	402	101,0	100,8

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2018a, str. 4), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017, str. 5), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016, str. 5), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a, str. 24), EGP, d. d. (2018a, str. 2), EGP, d. d. (2017, str. 2) in EGP, d. d. (2016, str. 2).

2 ANALIZA BILANCE STANJA

Analiza bilance stanja je po SRS 2016 dvostranski računovodski izkaz oz. izkaz stanja v katerem je v enakem znesku prikazano stanje sredstev na levi strani in obveznosti do virov sredstev na desni strani (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 199).

2.1 Analiza celotnih sredstev

Sredstva so v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi premoženjskopravno razpolaga podjetje. Celotna sredstva so razdeljena na dolgoročna in kratkoročna sredstva ter kratkoročne aktivne časovne razmejitve (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 198).

Tabela 2 nam prikazuje analizo celotnih sredstev po posameznih podjetjih. Glede na velikost sredstev je največje podjetje Tiskarna Novo mesto d.d. medtem, ko je najmanjše podjetje GEP Štalekar d. o. o. V opazovanem obdobju so v vseh podjetjih največji delež sredstev predstavljala dolgoročna sredstva, medtem ko so najmanjši delež predstavljale aktivne časovne razmejitve. Najvišjo vrednost celotnih sredstev ima podjetje Tiskarna Novo mesto d. d. in sicer v letu 2017 v vrednosti 43.221.721 EUR. Najnižjo vrednost celotnih sredstev pa opazimo v podjetju GEP Štalekar d. o. o., ki so konec leta 2017 v primerjavi z Tiskarno Novo mesto d. d. znašala le 11.748.489 EUR.

Iz tabele 2 je za podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., razvidno, da je celotna vrednost sredstev iz leta v leto naraščala. V letu 2016 se je glede na leto 2015 povečala za 46,7 % in za 3,4 % v letu 2017 glede na leto prej. Dolgoročna sredstva so v letu 2015 predstavljala 82,0 % vseh sredstev podjetja. Leto kasneje so se povečala na 87,9 % vseh sredstev, v letu 2017 pa so dolgoročna sredstva predstavljala 88,4 % vseh sredstev. Največje povečanje prav tako opazimo pri dolgoročnih sredstvih. V letu 2016 so se povečala za 57,3 % v primerjavi z letom prej. Najmanj sprememb opazimo pri kratkoročnih sredstvih, ki so se v opazovanem obdobju postopoma zmanjševale za majhne odstotke.

V tabeli za podjetje GEP Štalekar, d. o. o., opazimo, da prav tako največji delež vseh sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva. Dolgoročna so se v letu 2016 povečala za 3,7 % glede na leto prej. V letu 2017 pa so se glede na leto 2016 zmanjšala za 10,3 %. Največje zmanjšanje opazimo pri kratkoročnih sredstvih v letu 2016 glede na leto prej za 41,3 %. Skupna vrednost sredstev se je v letu 2016 zmanjšala za 14,5 % glede na leto 2015. V letu 2017 pa se je skupna vrednost sredstev zmanjšala za 1,4 % glede na leto 2016.

Iz tabele za podjetje EGP, d. d., opazimo, da so se v letu 2017 glede na leto 2016 najbolj zmanjšale aktivne časovne razmejitve, in sicer za 12,6 %. Zmanjšanje opazimo tudi pri dolgoročnih sredstvih v letu 2017 za 9 % glede na leto 2016, medtem ko so se v letu 2016 povečale za 8,2 % glede na preteklo leto. Skupna vrednost sredstev v podjetju EGP, d. d., se je v letu 2016 povečala za 6,4 % glede na leto prej. V letu 2017 pa se je skupna vrednost sredstev zmanjšala za 6,2 % glede na leto 2016.

Tabela 2: Obseg in struktura sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks 16/15	Indeks 17/16
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
Tiskarna Novo mesto, d. d.								
Dolgoročna sredstva	23.349.964	82,0	36.727.006	87,9	38.220.791	88,4	157,3	104,1
Kratkoročna sredstva	5.140.470	18,0	5.062.218	12,1	5.000.767	11,6	98,5	98,8
Aktivne časovne razmejitve	0	0,0	270	0,0	163	0,0	0,0	60,4
Skupaj sredstva	28.490.434	100,0	41.789.494	100,0	43.221.721	100,0	146,7	103,4

se nadaljuje

Tabela 2: Obseg in struktura sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017 (nad.)

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
GEP Štalekar, d. o. o	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Dolgoročna sredstva	8.251.406	59,2	8.558.960	71,8	7.676.932	65,3	103,7	89,7
Kratkoročna sredstva	5.651.088	40,5	3.315.617	27,8	4.041.847	34,4	58,7	121,9
Aktivne časovne razmejitev	33.776	0,2	42.918	0,4	29.710	0,3	127,1	69,2
Skupaj sredstva	13.936.270	100,0	11.917.495	100,0	11.748.489	100,0	85,5	98,6
EGP, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Dolgoročna sredstva	8.745.945	55,7	9.467.022	56,7	8.611.857	55,0	108,2	91,0
Kratkoročna sredstva	6.896.333	44,0	7.210.504	43,2	7.038.338	44,9	104,6	97,6
Aktivne časovne razmejitev	48.011	0,3	23.543	0,1	20.582	0,1	49,0	87,4
Skupaj sredstva	15.690.289	100,0	16.701.069	100,0	15.670.777	100,0	106,4	93,8

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

2.1.1 Koeficient obračanja celotnih sredstev

Koeficient obračanja celotnih sredstev nam pove, kolikokrat so se sredstva obrnila v časovnem obdobju, ponavadi je to leto dni. Večja je vrednost kazalnika, bolj kaže na to, da je obvladovanje s sredstvi podjetja bolj učinkovito. Koeficient obračanja celotnih sredstev je izračunan kot razmerje med celotnimi prihodki in povprečnim stanjem celotnih sredstev.

Obračanje celotnih sredstev opazovanih podjetji je prikazano v tabeli 3. Podjetji GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., imata koeficient enak ali večji od 1. Najhitreje obrača sredstva podjetje GEP Štalekar, d. o. o. Najpočasneje pa svoja sredstva obrača podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d. Koeficient obračanja celotnih sredstev podjetja GEP Štalekar, d. o. o., v letu 2015 znaša 1,28, kar pomeni, da je podjetje z enim evrom sredstev v tem letu v povprečju ustvarilo 1,28 EUR prihodkov. V letu 2017 koeficient obračanja celotnih sredstev podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., znaša 0,32. To pomeni, da so z enim evrom sredstev v tem letu v povprečju ustvarili 0,32 EUR prihodkov. Koeficient obračanja celotnih sredstev v podjetju EGP, d. d., v letu 2016 znaša 1,0, kar pomeni, da je podjetje v tem letu v povprečju z enim evrom sredstvom ustvarilo tudi povprečno toliko evrov prihodkov. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., se je v letu 2016 hitrost obračanja sredstev zmanjšala za 18,6 %. V letu 2017 pa se je v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., hitrost obračanja sredstev zmanjšala za 6,0 %. V podjetju EGP, d. d., pa se je hitrost obračanja sredstev skozi opazovana obdobja povečevala. V letu 2017 se je glede na leto 2016 povečala za 2,5 %.

Tabela 3: Obračanje sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2014			2015			2016		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje									
1. Prihodki (v EUR)	11.789.603	15.245.932	14.783.540	11.755.783	16.986.905	15.003.264	12.067.678	15.894.732	16.127.640
2. Sredstva (v EUR)	27.241.202	12.503.630	14.571.370	28.490.434	13.936.270	15.690.289	41.789.494	11.917.495	16.701.069
3. Povprečno stanje sredstev				27.865.818	13.219.950	15.130.830	35.139.964	12.926.883	16.195.679
Koef. obr. sred. (1/3)				0,42	1,28	0,99	0,34	1,23	1,00
POSTAVKA	2017			Indeks 16/15			Indeks 17/16		
Podjetje	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
1. Prihodki (v EUR)	12.730.452	14.255.328	16.263.978	102,7	93,6	107,5	105,5	89,7	100,8
2. Sredstva (v EUR)	43.221.722	11.748.489	15.670.777	146,7	85,5	106,4	103,4	98,6	93,8
3. Povprečno stanje sredstev	39.180.843	12.337.686	15.933.228	126,1	97,8	107,0	111,5	95,4	98,4
Koef. obr. sred. (1/3)	0,32	1,16	1,02	81,4	95,7	100,4	94,6	94,0	102,5

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

2.1.2 Dolgoročna sredstva

So sredstva, ki se v podjetju preoblikujejo v obdobju, ki je daljše od enega leta. Dolgoročna sredstva sestavljajo opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva, dolgoročne aktivne časovne razmejitev, naložbene nepremičnine, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 198).

Obseg in strukturo dolgoročnih sredstev opazovanih podjetji nam prikazuje tabela 4. Opazovana podjetja so si po strukturi dolgoročnih sredstev zelo različna. Podjetji GEP Štalekar d. o. o. in EGP d. d. imata v strukturi dolgoročnih sredstev največji obseg opredmetenih osnovnih sredstev, medtem ko ima podjetje Tiskarna Novo mesto d. d. največji obseg dolgoročnih finančnih naložb. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., se je vrednost dolgoročnih sredstev vsako leto povečevala. V letu 2016 se je povečala za 13.377.042 EUR oz. za 57,3 % glede na leto prej. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., se je v letu 2016 vrednost celotnih dolgoročnih sredstev povečala za 3,7 % glede na leto prej, medtem ko se je v letu 2017 zmanjšala za kar 10,3 % glede na leto 2016. Pri podjetju EGP, d. d., največje povečanje ugotovimo pri neopredmetenih sredstvih in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitvah, ki so se v letu 2016 povečale za kar 55 % glede na leto prej. Največjo spremembo v tabeli opazimo pri postavki neopredmetenih sredstvih in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitvah v podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., ki se je v letu 2017 glede na leto 2016 povečala za 73,9 %.

Tabela 4: Obseg in struktura dolgoročnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks 16/15	Indeks 17/16
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
Tiskarna Novo mesto, d. d.								
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	42.229	0,2	30.809	0,1	53.565	0,1	73,0	173,9
Opredmetena osnovna sredstva	4.095.771	17,5	4.459.972	12,1	5.584.197	14,6	108,9	125,2
Dolgoročne finančne naložbe	19.211.964	82,3	32.236.225	87,8	32.583.030	85,2	167,8	101,1
Odložene terjatve za davek	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Skupaj sredstva	23.349.964	100,0	36.727.006	100,0	38.220.791	100,0	157,3	104,1
GEP Štalekar, d. o. o.								
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	34.849	0,4	51.314	0,6	87.218	1,1	147,2	170,0
Opredmetena osnovna sredstva	8.212.206	99,5	7.496.621	87,6	6.578.115	85,7	91,3	87,7
Dolgoročne finančne naložbe	0	0,0	1.000.000	11,7	1.000.000	13,0	0,0	100,0
Odložene terjatve za davek	4.351	0,1	11.025	0,1	11.599	0,2	253,4	105,2
Skupaj sredstva	8.251.406	100,0	8.558.960	100,0	7.676.932	100,0	103,7	89,7
EGP, d. d.								
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	363.176	4,2	563.078	5,9	489.839	5,7	155,0	87,0
Opredmetena osnovna sredstva	6.344.727	72,5	6.865.902	72,5	6.083.976	70,6	108,2	88,6
Dolgoročne finančne naložbe	2.038.042	23,3	2.038.042	21,5	2.038.042	23,7	100,0	100,0
Odložene terjatve za davek	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Skupaj sredstva	8.745.945	100,0	9.467.022	100,0	8.611.857	100,0	108,2	91,0

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

2.1.3 Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva se v podjetju preoblikujejo v obdobju, krajšem od leta dni. Sestavljajo jih sredstva za prodajo, zaloge, kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe, denarna sredstva in kratkoročne aktivne časovne razmejitve (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 198).

Tabela 5 prikazuje kratkoročna sredstva podjetji za opazovana obdobja. Najvišjo vrednost celotnih kratkoročnih sredstev opazimo v podjetju EGP d. d. Sledi mu Tiskarna Novo mesto d. d. Za vsa opazovana podjetja je iz tabele razvidno, da v nobenem opazovanem obdobju niso imela sredstev za prodajo. Največji delež v vseh podjetjih pa predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., največje nihanje opazimo pri vrednosti denarnih sredstev. V letu 2016 so se povečala za kar 1284,3 % glede na leto prej. V letu 2017 pa so se močno znižale in sicer za kar 6.806 EUR oz. 91,9 %.

Velika nihanja pri omenjeni vrednosti opazimo tudi v ostalih dveh opazovanih podjetjih. V letu 2016 se je v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., vrednost kratkoročnih sredstev zmanjšala za 41,3 % glede na preteklo leto. V letu 2017 v podjetju EGP, d. d., opazimo padec vrednosti kratkoročnih finančnih naložb za 32 % glede na leto prej.

Tabela 5: Obseg in struktura kratkoročnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Tiskarna Novo mesto, d. d.								
Sredstva za prodajo	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Zaloge	191.220	3,7	245.762	4,9	298.038	6,0	128,5	121,3
Kratkoročne finančne naložbe	1.900.000	37,0	2.100.000	41,5	2.100.000	42,0	110,5	100,0
Kratkoročne poslovne terjatve	3.048.715	59,3	2.709.050	53,5	2.602.130	52,0	88,9	96,1
Denarna sredstva	535	0,0	7.406	0,1	600	0,0	1384,3	8,1
Skupaj sredstva	5.140.470	100,0	5.062.218	100,0	5.000.767	100,0	98,5	98,8
POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
GEP Štalekar, d. o. o.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Sredstva za prodajo	0	0,0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Zaloge	1.040.471	18,4	973.459	29,36	767.945	19,0	93,6	78,9
Kratkoročne finančne naložbe	716.627	12,7	383.019	11,55	816.860	20,2	53,4	213,3
Kratkoročne poslovne terjatve	3.872.728	68,5	1.905.299	57,5	2.261.842	56,0	49,2	118,7
Denarna sredstva	21.262	0,4	53.840	1,6	195.200	4,8	253,2	362,6
Skupaj sredstva	5.651.088	100,0	3.315.617	100,0	4.041.847	100,0	58,7	121,9
POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
EGP, d.d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Sredstva za prodajo	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Zaloge	1.351.619	19,6	1.696.046	23,5	1.657.671	23,6	125,5	97,7
Kratkoročne finančne naložbe	1.745.060	25,3	1.668.393	23,1	1.135.066	16,1	95,6	68,0
Kratkoročne poslovne terjatve	3.731.872	54,1	3.809.467	52,8	4.187.960	59,5	102,1	109,9
Denarna sredstva	67.782	1,0	36.598	0,5	57.641	0,8	54,0	157,5
Skupaj sredstva	6.896.333	100,0	7.210.504	100,0	7.038.338	100,0	104,6	97,6

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

2.1.4 Obračanje kratkoročnih poslovnih terjatev

Koeficient obračanja kratkoročnih poslovnih terjatev nam pove, kolikokrat v obdobju, ponavadi v enem letu, se terjatve do kupcev obrnejo v denarna sredstva. Kadar pa število dni v letu delimo s koeficientom obračanja poslovnih terjatev, dobimo dneve vezave terjatev do kupcev. To pa nam pove dneve vezave terjatev do kupcev, kar pomeni povprečni plačilni rok kupcev (Hočevar & Igličar, 1997, str. 240).

$$\text{Koeficient obračanja poslovnih terjatev} = \frac{\text{Čisti prihodki od prodaje}}{\text{Povprečno stanje poslovnih terjatev}} \quad (1)$$

$$\text{Dnevi vezave poslovnih terjatev} = \frac{365}{\text{Koeficient obračanja poslovnih terjatev}} \quad (2)$$

Spodaj prikazana tabela 6 nam prikazuje koeficient obračanja kratkoročnih poslovnih terjatev ter dneve vezave. Največji koeficient obračanja kratkoročnih poslovnih terjatev v vseh opazovanih obdobjih opazimo pri podjetju GEP Štalekar, d. o. o., sledi mu podjetje EGP d. d. Največji koeficient podjetja GEP Štalekar d. o. o. je bil v letu 2016, in sicer 5,43. To pomeni, da so se terjatve v letu 2016 obrnile 5,43-krat, kupci pa so svoje obveznosti v povprečju poravnali v 67 dneh. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., opazimo vsakoletno povečevanje koeficienta. V letu 2017 je tako znašal 4,26, kar znaša 12,7 % več kot leto prej. Posledično pa zmanjšanje dnevov vezave za 11,3 % glede na leto prej. V podjetju EGP, d. d., ni bilo večjih sprememb v opazovanem obdobju. Povečanje opazimo v letu 2016 glede na leto 2015 za 6,1 %. Koeficient obračanja kratkoročnih terjatev se je povečal na 4,26, kar pomeni, da so se terjatve v letu 2016 obrnile 4,26-krat. Dnevi vezave so se v tem letu zmanjšali za 5 dni oziroma za 5,7 %.

Tabela 6: Koeficient obračanja poslovnih terjatev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

Podjetje	2014			2015			2016		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
1. Čisti prihodki od prodaje	10.948.502	15.027.984	14.541.457	10.885.090	16.769.975	14.865.310	10.884.935	15.676.841	16.059.016
2. KR poslovne terjatve	3.046.242	3.063.778	3.673.167	3.048.715	3.872.728	3.731.872	2.709.050	1.905.299	3.809.467
3. Povprečno stanje KR poslovnih terjatev				3.047.479	3.468.253	3.702.520	2.878.883	2.889.014	3.770.670
4. Koef. obr. KR posl. terjatev (1/3)				3,57	4,84	4,01	3,78	5,43	4,26
5. Dnevi vezave KR posl. terjatev (365/4)				102	75	91	97	67	86

se nadaljuje

Tabela 6: Koeficient obračanja poslovnih terjatev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017 (nad.)

POSTAVKA	2017			Indeks 16/15			Indeks 17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje									
1. Čisti prihodki od prodaje	11.682.213	13.980.753	16.209.963	100,0	93,5	108,0	107,3	89,2	100,9
2. KR poslovne terjatve	2.602.130	2.261.842	4.187.960	88,9	49,2	102,1	96,1	118,7	109,9
3. Povprečno stanje KR poslovnih terjatev	2.740.506	2.575.428	3.979.315	94,5	83,3	101,8	95,2	89,1	105,5
4. Koef. obr. KR posl. terjatev (1/3)	4,26	5,43	4,07	105,9	112,2	106,1	112,7	100,0	95,6
5. Dnevi vezave KR posl. terjatev (365/4)	86	67	90	94,5	89,1	94,3	88,7	100,0	104,6

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

2.2 Analiza obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev so obveznosti, s katerimi se financira podjetje in temeljijo na pravno zasnovanem razmerju podjetja do virov sredstev. To pomeni, da podjetje vedno ohranja tista sredstva financerjev, ki so pri njem, in jih vrača v ustreznih rokih z obrestmi ali drugim nadomestilom (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 198).

Podjetje ima vedno obveznosti do lastnih ali trajnih in izposojenih ali začasnih virov sredstev. Lastnik podjetja mora ob ustanovitvi zagotoviti osnovni kapital, na podlagi prejetih obveznosti do drugih pa so pridobljeni dolgovi (Melavc, 2003, str. 108).

Tabela 7 nam prikazuje obseg obveznosti do virov sredstev v obdobju od 2015–2017 za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d. Celotne obveznosti do virov sredstev so v vseh opazovanih obdobjih najvišje v podjetju Tiskarna Novo mesto d. d., najnižje pa v podjetju GEP Štalekar d. o. o. Celotne obveznosti do virov sredstev so se skozi vsa opazovana obdobja povečevale v podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., Največje povečanje je bilo v letu 2016, saj so se povečale za 46,7 % oziroma za 13.299.060 EUR. Na povečanje so najbolj vplivale spremembe pri kapitalu (za 55,9 %) in pri kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev (za 82,3 %). V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., v letu 2016 znaša vrednost obveznosti do virov sredstev 11.917.495 EUR, kar je za 14,5 % manj kot v letu 2015. Do zmanjšanja je prišlo zaradi zmanjšanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev ter zmanjšanja dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti, medtem ko se je vrednost kapitala v vseh opazovanih obdobjih povečala. V letu 2017 se je vrednost povečala za 17,1 % glede na leto prej. V podjetju EGP, d. d., je vrednost kapitala v letu 2016 znašala 8.637.334 EUR, kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 2015 povečala za 6 %. Prav tako se je povečala vrednost kapitala v letu 2017 in sicer za 4,3 % oziroma za 373.602 EUR glede na leto prej.

Tabela 7: Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
Tiskarna Novo mesto, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Kapital	21.140.630	74,2	32.960.040	78,9	33.127.783	76,6	155,9	100,5
Rezervacije in dolg. PČR	540.409	1,9	529.076	1,3	486.983	1,1	97,9	92,0
Dolgoročne obveznosti	4.307.501	15,1	5.284.384	12,6	4.734.303	11,0	122,7	89,6
Kratkoročne obveznosti	2.465.316	8,7	2.949.323	7,1	4.840.946	11,2	119,6	164,1
Kratkoročne pas. čas. razmejitve	36.578	0,1	66.671	0,2	31.708	0,1	182,3	47,6
Skupaj obv. do virov sredstev	28.490.434	100,0	41.789.494	100,0	43.221.722	100,0	146,7	103,4
GEP Štalekar d. o. o	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Kapital	3.720.565	26,7	4.465.847	37,5	5.229.378	44,5	120,0	117,1
Rezervacije in dolg. PČR	208.097	1,5	201.203	1,7	184.743	1,6	96,7	91,8
Dolgoročne obveznosti	3.078.861	22,1	2.603.008	21,8	2.458.274	20,9	84,5	94,4
Kratkoročne obveznosti	6.928.747	49,7	4.647.437	39,0	3.806.383	32,4	67,1	81,9
Kratkoročne pas. čas. razmejitve	0	0,0	0	0,0	69.711	0,6	0,0	0,0
Skupaj obv. do virov sredstev	13.936.270	100,0	11.917.495	100,0	11.748.489	100,0	85,5	98,6
EGP, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Kapital	8.149.261	51,9	8.637.334	51,7	9.010.936	57,5	106,0	104,3
Rezervacije in dolg. PČR	242.360	1,5	278.233	1,7	245.664	1,6	114,8	88,3
Dolgoročne obveznosti	1.963.556	12,5	2.632.340	15,8	2.058.948	13,1	134,1	78,2
Kratkoročne obveznosti	5.335.112	34,0	5.106.936	30,6	4.355.229	27,8	95,7	85,3
Kratkoročne pas. čas. razmejitve	0	0,0	46.226	0,3	0	0,0	0,0	0,0
Skupaj obv. do virov sredstev	15.690.289	100,0	16.701.069	100,0	15.670.777	100,0	106,4	93,8

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

3 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 201). V splošnem predstavlja razliko med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. V izkazu poslovnega izida postavke prikazujejo tok vrednosti v določenem obračunskem obdobju (Mramor, 1993, str. 158).

3.1 Analiza prihodkov

Prihodki preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Prihodki povečujejo gospodarske koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov. Delimo jih na prihodke iz rednega delovanja in druge prihodke. Prihodki iz rednega delovanja so poslovni in finančni prihodki. Poslovni prihodki so prihodki povezani s poslovnimi učinki. So prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Finančni prihodki se pojavljajo v povezavi s finančnimi naložbami in tudi v vezi s terjatvami. Drugi prihodki pa so prihodki, ki jih sestavljajo neobičajne postavke in prihodki, ki vplivajo pa povečanje poslovnega izida.

V tabeli 8 vidimo strukturo prihodkov za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v opazovanem obdobju od 2015–2017. Najvišje prihodke skozi vsa opazovana obdobja opazimo v podjetju EGP d. d., sledi mu podjetje GEP Štalekar d. d. Najnižjo vrednost celotnih prihodkov je imelo podjetje Tiskarna Novo mesto d. d. vendar so se v vseh opazovanih obdobjih povečevala. V letu 2017 so celotni prihodki znašali 12.730.452 EUR kar je za 5,5 % več kot v letu 2016. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., opazimo veliko povečanje finančnih prihodkov v letu 2017, ki so se glede na leto 2016 povečali za kar 98,1 % oziroma za 9.961 EUR. Celotni prihodki podjetja so v letu 2016 znašali 15.894.732 EUR in so se glede na leto 2015 zmanjšali za 6,5 %. Prav tako so se celotni stroški zmanjšali v letu 2017 glede na predhodne leto za 10,5 % oziroma za 1.669.404 EUR. V podjetju EGP, d. d., opazimo velik padec finančnih prihodkov v letu 2016, in sicer za 65,5 % glede na leto 2015.

Tabela 8: Obseg in struktura prihodkov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks 16/15	Indeks 17/16
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
Tiskarna Novo mesto, d. d.								
Poslovni prihodki	10.897.861	92,7	11.148.072	92,4	11.702.809	91,9	102,3	105,0
Finančni prihodki	784.933	6,7	849.681	7,0	944.132	7,4	108,2	111,1
Drugi prihodki	72.989	0,6	69.925	0,6	83.511	0,7	95,8	119,4
Celotni prihodki	11.755.783	100,0	12.067.678	100,0	12.730.452	100,0	102,7	105,5
GEP Štalekar, d. o. o.								
Poslovni prihodki	16.830.876	99,1	15.783.171	99,3	14.084.650	99,0	93,8	89,2
Finančni prihodki	18.795	0,1	10.157	0,064	20.118	0,1	54,0	198,1
Drugi prihodki	137.234	0,8	101.404	0,638	120.560	0,8	73,9	118,9
Celotni prihodki	16.986.905	100,0	15.894.732	100,0	14.225.328	100,0	93,6	89,5

se nadaljuje

Tabela 8: Obseg in struktura prihodkov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017 (nad.)

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks 16/15	Indeks 17/16
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
EGP, d. d.								
Poslovni prihodki	14.947.485	99,6	16.097.623	99,8	16.248.224	99,9	107,7	100,9
Finančni prihodki	55.779	0,4	19.248	0,1	15.754	0,1	34,5	81,8
Drugi prihodki	0	0,0	10.769	0,1	0	0,0	0,0	0,0
Celotni prihodki	15.003.264	100,0	16.127.640	100,0	16.263.978	100,0	107,5	100,8

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

3.2 Analiza odhodkov

Prav tako kot prihodki tudi odhodki preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Odhodki predstavljajo zmanjšanje gospodarske koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov. Odhodke delimo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke. Poslovni in finančni odhodki so redni odhodki (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 148–149).

Poslovni odhodki so povezani s prodajanjem proizvodov, blaga, materiala in storitev. Finančni odhodki izhajajo iz obresti za najeta posojila. Drugi odhodki pa nastajajo zaradi neobičajnega zmanjšanja sredstev ali povečanja obveznosti do virov sredstev (Turk & Melavc, 2001, str. 70–75).

Tabela 9 nam prikazuje strukturo odhodkov za obdobje od 2015–2017 za opazovana podjetja. Najnižjo vrednost celotnih odhodkov je imelo podjetje Tiskarna Novo mesto d. d. medtem ko imata ostali dve podjetji podobno vrednost odhodkov. V vseh treh podjetjih pa največji delež odhodkov predstavljajo poslovni odhodki, ki so bili največji v podjetju GEP Štalekar d. o. o. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., so največje celotne odhodke imeli v letu 2017 v višini 9.835.694 EUR, kar je za 8,4 % več, kot leto prej. Za 50 % pa so se zmanjšali drugi odhodki v letu 2017 glede na leto 2016. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., so se celotni prihodki v vseh opazovanih obdobjih zniževali. V letu 2017 so celotni odhodki znašali 13.106.382 EUR, kar je za 12,4 % manj kot leta 2016. Povečali so se samo drugi odhodki v letu 2016 glede na leto 2015 na 7,5 %. Podjetje EGP, d. d., je imelo v letu 2016 poslovnih odhodkov v višini 15.395.635 EUR, kar je za 5,9 % več kot v letu 2015. Celotni odhodki v letu 2017 za podjetje EGP, d. d., so znašali 15.914.125 EUR in so se glede na leto 2016 povečali za 2,1 % oziroma za 324.769 EUR.

Tabela 9: Obseg in struktura odhodkov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
Tiskarna Novo mesto, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Poslovni odhodki	8.676.195	98,6	8.943.086	98,6	9.718.207	98,8	103,1	108,7
Finančni odhodki	122.852	1,4	126.337	1,4	116.785	1,2	102,8	92,4
Drugi odhodki	3.855	0,0	1.401	0,0	701	0,0	36,3	50,0
Celotni odhodki	8.802.902	100,0	9.070.824	100,0	9.835.694	100,0	103,0	108,4
GEP Štalekar, d. o. o.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Poslovni odhodki	15.358.108	98,3	14.767.519	98,7	12.981.972	99,1	96,2	87,9
Finančni odhodki	229.869	1,5	159.761	1,1	96.829	0,7	69,5	60,6
Drugi odhodki	29.403	0,2	31.605	0,2	27.581	0,2	107,5	87,3
Celotni odhodki	15.617.380	100,0	14.958.885	100,0	13.106.382	100,0	95,8	87,6
EGP, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Poslovni odhodki	14.541.904	98,6	15.395.635	98,8	15.791.540	99,2	105,9	102,6
Finančni odhodki	208.841	1,4	193.721	1,2	119.285	0,7	92,8	61,6
Drugi odhodki	0	0,0	0	0,0	3.300	0,0	0,0	0,0
Celotni odhodki	14.750.745	100,0	15.589.356	100,0	15.914.125	100,0	105,7	102,1

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

3.3 Analiza stroškov

Stroški so s cenami ovrednoteni potroški poslovnih prvin. Podjetje mora v svojem poslovanju skrbeti za doseganje svojih stroškov na primerni ravni, drugače lahko hitro zaide v težave. Stroški v podjetju imajo pomemben vpliv na poslovni uspeh in s tem posledično na uspešnost poslovanja podjetja. Stroške v podjetju najprej razčlenjujemo po naravnih stroškovnih vrstah kamor evidentiramo: stroške materiala, stroške storitev, stroške popravkov obratnih sredstev, stroške amortizacije, stroške rezervacij in stroške dela. Lahko jih pa tudi razčlenjujemo po stroškovnih mestih in režijskih stroških (Pučko, 2005, str. 95–98).

Tabela 10 nam prikazuje stroške preučevanih podjetij, iz katere so razvidni tudi stroški po naravnih vrstah. Tiskarna Novo mesto d.d. ima v opazovanem obdobju najnižjo vrednost celotnih stroškov. Stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo približno 60 % delež v vseh opazovanih podjetjih v vseh preučevanih obdobjih od 2015–2017. V podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., so omenjeni stroški v letu 2017 znašali 6.094.255 EUR, kar je za 13,7 % več kot v letu 2016. Prav tako so se v tem obdobju povečali celotni stroški za 8,7 %. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., pa so se celotni stroški zmanjševali iz obdobja v obdobje.

Tako so se v letu 2017 celotni stroški zmanjšali za 12,1 % glede na leto 2016. Stroški dela so v letu 2016 znašali 3.847.023 EUR in so se glede na leto 2015 povečali za 1,7 %. V podjetju EGP, d. d., največje spremembe opazimo pri odpisih vrednosti. Te so se v letu 2017 glede na leto 2016 povečale za 17,5 % oziroma za 163.675 EUR. Vendar stroški odpisov vrednosti predstavljajo najmanjši delež stroškov podjetja.

Tabela 10: Obseg in struktura stroškov podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015		2016		2017		Indeks	Indeks
Tiskarna Novo mesto, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Stroški blaga, materiala in storitev	5.020.375	58,1	5.361.744	60,1	6.094.255	62,9	106,8	113,7
Stroški dela	2.858.435	33,1	2.774.488	31,1	2.713.431	28,0	97,1	97,8
Odpisi vrednosti	766.777	8,9	780.123	8,7	885.874	9,1	101,7	113,6
Celotni stroški	8.645.587	100,0	8.916.355	100,0	9.693.560	100,0	103,1	108,7
GEP Štalekar, d. o. o.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Stroški blaga, materiala in storitev	9.799.687	63,8	9.449.849	64,1	7.975.375	61,5	96,4	84,4
Stroški dela	3.783.122	24,6	3.847.023	26,1	3.669.041	28,3	101,7	95,4
Odpisi vrednosti	1.773.833	11,6	1.448.177	9,8	1.316.531	10,2	81,6	90,9
Celotni stroški	15.356.642	100,0	14.745.049	100,0	12.960.947	100,0	96,0	87,9
EGP, d. d.	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	16/15	17/16
Stroški blaga, materiala in storitev	9.778.863	67,6	10.137.228	66,1	10.233.842	65,1	103,7	101,0
Stroški dela	3.861.654	26,7	4.257.591	27,8	4.388.228	27,9	110,3	103,1
Odpisi vrednosti	821.708	5,7	934.278	6,1	1.097.953	7,0	113,7	117,5
Celotni stroški	14.462.225	100,0	15.329.097	100,0	15.720.023	100,0	106,0	102,6

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

3.4 Analiza poslovnega izida

Poslovni izid predstavlja razliko med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Podjetje lahko posluje z dobičkom ali z izgubo (Mramor, 1993, str. 158).

Poslovni izid lahko razčlenimo na izid iz poslovanja, izid iz financiranja, izid iz rednega delovanja in izid izven rednega delovanja. **Izid iz poslovanja** nam predstavlja razliko med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki. **Izid iz financiranja** nam predstavlja razliko med finančnimi prihodki in finančnimi odhodki. Seštevek izida iz poslovanja ter izida iz

financiranja nam kaže **izid iz rednega delovanja**. **Izid izven rednega delovanja** pa predstavlja razlika med drugimi prihodki in drugimi odhodki. **Celotni poslovni izid** pa nam predstavlja razliko med izidom iz rednega delovanja in izidom izven rednega delovanja (Bojnec, Čepar, Kosi & Nastav, 2007, str. 223).

Spremembo poslovnega izida za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., lahko vidimo v prilogi številka 7, ki nam prikazuje poslovni izid za obdobja od 2015–2017. Iz priloge lahko vidimo, da so vsa podjetja imela pozitiven celotni poslovni izid. Najvišji celotni poslovni izid v opazovanih obdobjih je imelo podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., ki je bil največji v letu 2016 in je znašal 2.996.854 EUR, medtem ko je najnižji celotni poslovni izid imelo podjetje EGP, d. d. V letu 2016 je v podjetju EGP, d. d., celotni poslovni izid znašal le 538.284 EUR, v primerjavi z Tiskarno Novo mesto d. d. v tem obdobju. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., so imeli negativen izid iz financiranja v vseh opazovanih obdobjih, vendar se je negativen izid v letu 2017 zmanjšal za kar 48,7 % glede na leto 2016.

4 ANALIZA FINANČNE VARNOSTI IN PLAČILNE SPOSOBNOSTI

4.1 Kazalniki strukture financiranja

V ekonomiki podjetja velja, da je financiranje ena od faz poslovnega procesa. Financiranje ima drugačno naravo kot nabava, proizvodnja ali prodaja. Za razliko od teh naštetih faz je financiranje delni proces, ki je prisoten pri odvijanju vseh drugih delnih procesov v podjetju. Glede na to lahko rečemo, da financiranje napaja vse druge delne procese s potrebnimi finančnimi sredstvi.

Poznamo dva velika dela financiranja podjetja, in sicer:

- **Pasivno financiranje**
Nanaša se na nabavljanje finančnih virov oziroma finančnih sredstev in s tem ustvarja povsem določeno konstitucijo obveznosti do virov sredstev.
- **Aktivno financiranje**
Pomeni vlaganje finančnih sredstev v druge oblike sredstev podjetja in s tem ustvarja določeno konstitucijo sredstev podjetja.

Z ustvarjeno konstitucijo sredstev in obveznosti do virov sredstev pa je vzpostavljeno tudi povsem določeno razmerje med sredstvi in obveznostmi do virov sredstev (Pučko, 2005, str. 126–127).

Pri ocenjevanju strukture obveznosti do virov sredstev se naslanjamo na izračunavanje stopnje kapitalizacije in stopnje zadolženosti.

4.1.1 Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti

Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti sta dva samostojna kazalca. Omogočata nam oblikovati sodbo o obstoju problemskega položaja.

$$\text{Stopnja kapitalizacije} = \frac{\text{trajni viri}}{\text{vsi viri}} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (3)$$

$$\text{Stopnja kapitalizacije} = \frac{\text{tuji viri}}{\text{vsi viri}} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (4)$$

Tabela 11 in 12 nam prikazujeta finančno varnost opazovanih podjetji, ki je najvišja v podjetju Tiskarna Novo mesto d. d., kateremu sledi podjetje EGP d. d. Najnižjo vrednost pa opazimo v podjetju GEP Štalekar d. o. o. Iz tabel vidimo, da je finančna varnost podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., oziroma stopnja kapitalizacije v letu 2015 znašala 74,2 %, leto kasneje pa je znašala 78,9 %, kar pomeni, da je v letu 2016 z lastnim kapitalom pokrivalo za 6,3 % več obveznosti do virov sredstev. Stopnja kapitalizacije v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., se je skozi opazovana obdobja povečevala, kar je posledica povečanja kapitala. Podjetje EGP, d. d., je najvišjo stopnjo kapitalizacije imelo v letu 2017 in sicer 57,5 %, kar je za 11,2 % več kot v letu 2016.

Prav tako iz tabel 11 in 12 vidimo stopnjo zadolženosti. Podjetje Tiskarna Novo mesto d.d. ima v opazovanem obdobju najmanjšo stopnjo zadolženosti, ki je v letu 2016 znašala 21,1. Največjo stopnjo zadolženosti v opazovanih obdobjih ima podjetje GEP Štalekar, d. o. o., ki pa se je iz leta v leto zmanjševala. Tako se je v letu 2016 glede na leto 2015 zmanjšala za 14,7 % in sicer iz 73,3 na 62,5. Kvocient med lastnimi in tujimi viri je bil v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., v vseh treh letih nižji od 1. To pomeni, da se je podjetje več financiralo s tujimi kot z lastnimi viri.

Tabela 11: Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015			2016			2017		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje									
1. Kapital	21.140.630	3.720.565	8.149.261	32.960.040	4.465.847	8.637.334	33.127.783	5.229.378	9.010.936
2. Dolgovi	7.349.804	10.215.705	7.541.028	8.829.454	7.451.648	8.063.735	10.093.940	6.519.111	6.659.841
3. Skupaj obveznosti do virov sredstev	28.490.434	13.936.270	15.690.289	41.789.494	11.917.495	16.701.069	43.221.722	11.748.489	15.670.777
4. Stopnja kapitalizacije v % (1/3)	74,2	26,7	51,9	78,9	37,5	51,7	76,6	44,5	57,5
5. Stopnja zadolženosti v % (2/3)	25,8	73,3	48,1	21,1	62,5	48,3	23,4	55,5	42,5
6. Kvocient med lastnimi in tujimi sredstvi (1/2)	2,9	0,4	1,1	3,7	0,6	1,1	3,3	0,8	1,4

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

Tabela 12: Stopnja kapitalizacije in stopnja zadolženosti prikazana z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o. in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	Indeks 16/15			Indeks 17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje						
1. Kapital	155,9	120,0	106,0	100,5	117,1	104,3
2. Dolgovi	120,1	72,9	106,9	114,3	87,5	82,6
3. Skupaj obveznosti do virov sredstev	146,7	85,5	106,4	103,4	98,6	93,8
4. Stopnja kapitalizacije (1/3)	106,3	140,4	99,6	97,2	118,8	111,2
5. Stopnja zadolženosti (2/3)	81,9	85,3	100,5	110,5	88,7	88,0
6. Kvocient med lastnimi in tujimi sredstvi (1/2)	129,8	164,6	99,1	87,9	133,8	126,3

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

4.2 Kazalniki finančne stabilnosti

Kadar podjetje uspe vse svoje finančne obveznosti pravočasno poravnati, pravimo, da je finančno stabilno. Praviloma naj bi se koeficient finančne stabilnosti gibal okoli 1. Ta vrednost pomeni, da podjetje posluje finančno stabilno. Kadar bi bila vrednost koeficienta manjša od 1, bi pomenilo, da podjetje s kratkoročnimi viri financira del dolgoročnih vezanih sredstev, kar lahko pripelje do težav pri zagotavljanju likvidnosti, s tem pa tudi v nelikvidnost. Lahko pa se podjetje znajde v težavah tudi, če je vrednost koeficienta bistveno višja od 1. V tem primeru ima podjetje prevelike dolgoročne vire sredstev. (Pučko, 2006, str. 140)

4.2.1 Koeficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev

Koeficient finančne stabilnosti izračunamo kot razmerje med dolgoročnimi viri sredstev in dolgoročnimi vezanimi sredstvi.

$$\text{Koeficient finančne stabilnosti} = \frac{\text{dolgoročni viri sredstev}}{\text{dolgoročna vezana sredstva}} \quad (5)$$

Kakšno je lastniško financiranje osnovnih sredstev ugotovimo z izračunom kapitalske pokritosti osnovnih sredstev. Kadar je kazalnik manjši od 1, so osnovna sredstva financirana tudi od drugih, ne le s strani lastnikov. Kadar pa je kazalnik večji od 1, pomeni, da lastniki v podjetju financirajo več kot samo osnovna sredstva. Koeficient kapitalske pokritosti pa izračunamo kot razmerje med kapitalom in osnovnimi sredstvi. Vzamemo neodpisano vrednost.

$$\text{Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev} = \frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva}} \quad (6)$$

Iz tabel 13 in 14 lahko razberemo, da se v vseh proučevanih podjetjih skozi opazovano obdobje koeficient finančne stabilnosti giblje okoli 1. To pomeni, da so vsa podjetja dosegla ugodne rezultate. Najnižji koeficient finančne stabilnosti je imelo Podjetje GEP Štalekar, d. o. o., Najvišji je bil v letu 2017 in je znašal 0,7, kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 2016 povečal za 29,3 %. Koeficient finančne stabilnosti manjši od 1 pomeni, da je podjetje del svojih dolgoročnih sredstev financiralo s kratkoročnimi viri financiranja.

Prav tako nam tabeli 13 in 14 prikazujeta koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev, ki je prav tako najnižji v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., Najvišji koeficient je v podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., kjer je v letu 2016 znašal kar 7,4 in se je glede na leto 2015 povečal za kar 43,2 %.

Tabela 13: Koeficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015			2016			2017		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
1. Dolgoročna sredstva	23.349.964	8.251.406	8.745.945	36.727.006	8.558.960	9.467.022	38.220.791	7.676.932	8.611.857
2. Kapital	21.140.630	3.720.565	8.149.261	32.960.040	4.465.847	8.637.334	33.127.783	5.229.378	9.010.936
3. Dolgoročne rezervacije	540.409	208.097	242.360	529.076	201.203	278.233	486.983	184.743	245.664
4. Dolgoročni viri sredstev (2+3)	21.681.039	3.928.662	8.391.621	33.489.116	4.667.050	8.915.567	33.614.766	5.414.121	9.256.600
5. Osnovna sredstva	4.095.771	8.212.206	6.344.727	4.459.972	7.496.621	6.865.902	5.584.197	6.578.115	6.083.976
6. Koeficient finančne stabilnosti (4/1)	0,9	0,5	1,0	0,9	0,5	0,9	0,9	0,7	1,1
7. Kapitalska pokritost osnovnih sredstev (2/5)	5,2	0,5	1,3	7,4	0,6	1,3	5,9	0,8	1,5

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

Tabela 14: Koeficient finančne stabilnosti in kapitalska pokritost osnovnih sredstev prikazana z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	Indeks 16/15			Indeks 17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje						
1. Dolgoročna sredstva	157,3	103,7	108,2	104,1	89,7	91,0
2. Kapital	155,9	120,0	106,0	100,5	117,1	104,3
3. Dolgoročne rezervacije	97,9	96,7	114,8	92,0	91,8	88,3
4. Dolgoročni viri sredstev (2+3)	154,5	118,8	106,2	100,4	116,0	103,8
5. Osnovna sredstva	108,9	91,3	108,2	125,2	87,7	88,6
6. Koeficient finančne stabilnosti (4/1)	98,2	114,5	98,2	96,5	129,3	114,1
7. Kapitalska pokritost osnovnih sredstev (2/5)	143,2	131,5	97,9	80,3	133,4	117,7

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

4.3 Kazalniki plačilne sposobnosti

Podjetje je plačilno sposobno, kadar ima več ali vsaj toliko denarja, kot znašajo v plačilo zapadle obveznosti. Kadar pride pri preoblikovanju sredstev iz denarja v druge oblike in nazaj do težav in nastanejo problemi pri pokrivanju v plačilo zapadle obveznosti, lahko podjetje ali gospodarska družba postane plačilno nesposobna. Svojo plačilno nesposobnost lahko podjetje popravi, če pospeši obračanja svojih sredstev oziroma jih poveča ob takih obveznostih do virov sredstev, ki v plačilo ne zapadejo hitro. Kadar pa je podjetje plačilno nesposobno, na dolgi rok ne bo obstalo. Posledično plačilna nesposobnost privede do stečaja oziroma do likvidacije. Plačilno sposobnost podjetja, smo ugotovili tako, da smo denarna sredstva delili z zapadlimi obveznostmi.

Najprimernejši kazalniki za izračunavanje plačilne sposobnosti so kratkoročni koeficient, pospešeni koeficient in hitri koeficient. (Pučko, 2006, str. 140–141)

4.3.1 Koeficienti plačilne sposobnosti

Kratkoročni koeficient nam pokaže razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Da je podjetje plačilno sposobno, je zanj priporočljiva vrednost 2.

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (7)$$

Kadar kratkoročna sredstva zmanjšana za zaloge delimo s kratkoročnimi obveznostmi, dobimo vrednost **pospešenega koeficienta**. Za vrednost pospešenega koeficienta pa je priporočena vrednost najmanj 1.

$$\text{Pospešeni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva-zaloge}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (8)$$

Vrednost **hitrega koeficienta** dobimo, ko izračunamo razmerje med denarnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Vrednost hitrega koeficienta naj bi znašala vsaj 0,5. Le-ta nam pove, koliko lahko s svojimi likvidnimi sredstvi poravnava kratkoročnih obveznosti.

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (9)$$

V tabeli 15 in 16 lahko opazimo vrednosti hitrega, pospešenega in kratkoročnega koeficienta. Opazimo lahko, da vrednost hitrega koeficienta, ki naj bi po priporočeni vrednosti znašala vsaj 0,5, ne dosega nobeno od opazovanih podjetji. Prav tako ne dosegajo vrednosti kratkoročnega koeficienta, katerega je priporočena vrednost vsaj 2. Iz tega lahko izhajamo, da je plačilna sposobnost podjetij majhna. Vrednost pospešenega koeficienta, ki naj bi znašala vsaj 1, pa dosegata le podjetji Tiskarna Novo mesto, d. d., in EGP, d. d. Iz izračunanih koeficientov lahko sklepamo, da bi lahko opazovana podjetja imela težave s plačilno sposobnostjo v prihodnosti.

Tabela 15: Koeficienti plačilne sposobnosti podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	2015			2016			2017		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje									
1. Denarna sredstva	535	21.262	67.782	7.406	53.840	36.598	600	195.200	57.641
2. Zaloge	191.220	1.040.471	1.351.619	245.762	973.459	1.696.046	298.038	767.945	1.657.671
3. Kratkoročne obveznosti	2.465.316	6.928.747	5.335.112	2.949.323	4.647.437	5.106.936	4.840.946	3.806.383	4.355.229
4. Kratkoročna sredstva	5.140.470	5.651.088	6.896.333	5.062.218	3.315.617	7.210.504	5.000.767	4.041.847	7.038.338
5. Hitri koeficient (1/3)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
6. Pospešeni koeficient ((4-2)/3)	2,0	0,7	1,0	1,6	0,5	1,1	1,0	0,9	1,2
7. Kratkoročni koeficient (4/3)	2,1	0,8	1,3	1,7	0,7	1,4	1,0	1,1	1,6

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

Tabela 16: Koficienti plačilne sposobnosti, prikazan z indeksi sprememb v času podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

POSTAVKA	Indeks 16/15			Indeks 17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje						
1. Denarna sredstva	1.384,3	253,2	54,0	8,1	362,6	157,5
2. Zaloge	128,5	93,6	125,5	121,3	78,9	97,7
3. Kratkoročne obveznosti	119,6	67,1	95,7	164,1	81,9	85,3
4. Kratkoročna sredstva	98,5	58,7	104,6	98,8	121,9	97,6
5. Hitri koeficient (1/3)	1.157,1	377,5	56,4	4,9	442,7	184,7
6. Pospešeni koeficient ((4-2)/3)	81,3	75,7	103,9	59,5	170,7	114,4
7. Kratkoročni koeficient (4/3)	82,3	87,5	109,2	60,2	148,8	114,5

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

5 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Z analiziranjem poslovnega uspeha in uspešnosti poslovanja spremljamo poslovanje podjetja. S tem pa tudi ugotavljamo, ali je bilo podjetje v posameznem letu uspešno. Že pred začetkom poslovnega leta si podjetje zastavi cilj, ki ga želi doseči.

Razlika med prodajno vrednostjo ali prihodki in med zanjo potrebnimi stroški nam kaže poslovni rezultat ali poslovni izid podjetja. Kadar je razlika pozitivna, predstavlja dobiček, kadar je negativna, pa predstavlja izgubo. Dobiček podjetju omogoča širitev nadaljnega poslovanja, medtem ko izguba vodi v njegovo upadanje.

Najpogostejši cilji, ki si jih podjetja zastavljajo pred začetkom poslovnega leta (Pučko, 2006, str. 144):

- maksimiziranje dobička,
- maksimiziranje trženga deleža,
- maksimiziranje prodaje,
- preživetje in
- doseganje zadovoljive ravni dobička.

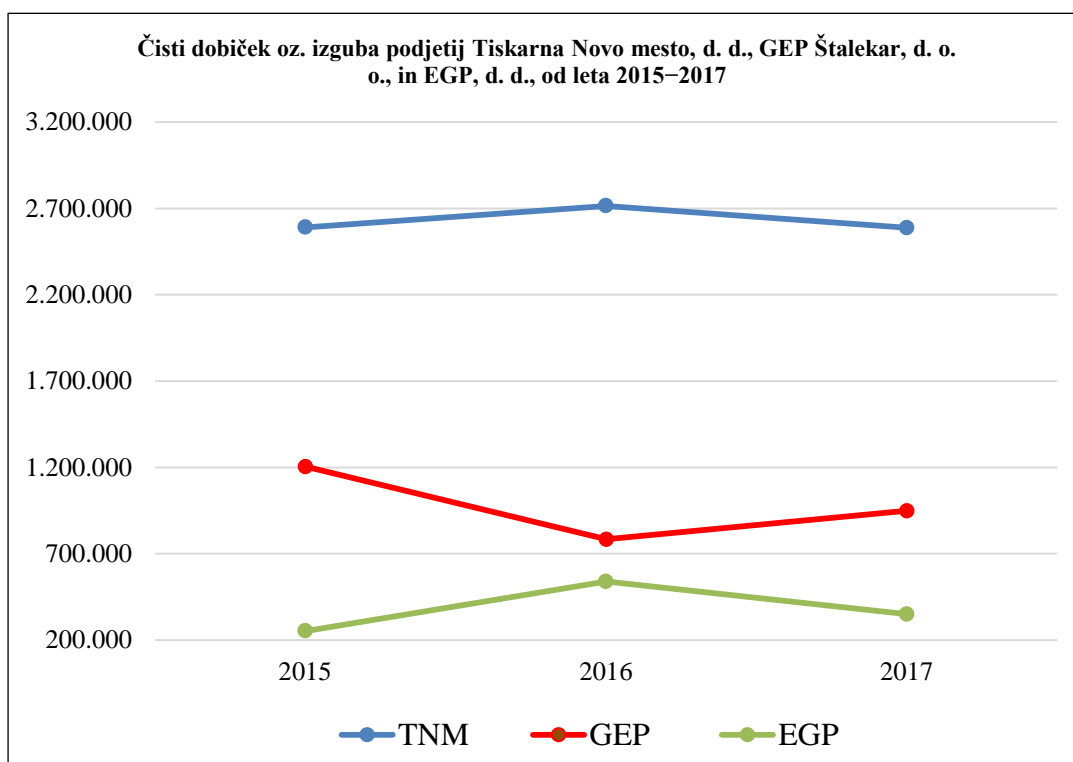
5.1 Dobiček

Dobiček imenujemo pozitivno razliko med prihodki in odhodki, ki nastanejo v določenem obračunskem obdobju podjetja. Kadar pa je razlika med prihodki in odhodki v

obračunskem obdobju negativna, to razliko imenujemo izguba. Dobiček lahko razčlenimo na dobiček iz poslovanja, dobiček iz financiranja ter drugi dobiček.

Priloga 8 nam prikazuje dobiček oz. izgubo opazovanih podjetij. Iz priloge lahko vidimo, da so vsa podjetja poslovala z dobičkom. Celotni dobiček za opazovana podjetja pa nam prikazuje graf 1. Iz grafa vidimo, da izgube v opazovanem obdobju 2015–2017 ni imelo nobeno opazovano podjetje. Največji dobiček nam graf prikazuje za podjetje Tiskarna Novo mesto d. d., kateremu sledi podjetje GEP Štalekar d. o. o. Prav tako pa za podjetje GEP Štalekar d. o. o. opazimo največji padec celotnega dobička v letu 2016 glede na leto prej. V tem obdobju pa za podjetju EGP d. d. opazimo največjo rast celotnega dobička.

Slika 1: Čisti dobiček oz. izguba podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

5.2 Dobičkonosnost

Temeljno gospodarsko načelo pravi, da je potrebno doseči čim večji učinek, cilj ali rezultat z danimi sredstvi, delom in predmeti ali doseči dani učinek s čim manjšimi sredstvi, predmetom in delom.

Kazalci, ki nam prikazujejo uspešnost poslovanja podjetja, so trije: dobičkonosnost, produktivnost in gospodarnost. Med seboj se povezujejo vsi trije. Temeljno merilo poslovanja pa predstavlja dobičkonosnost.

5.2.1 Kazalec dobičkonosnosti kapitala – ROE

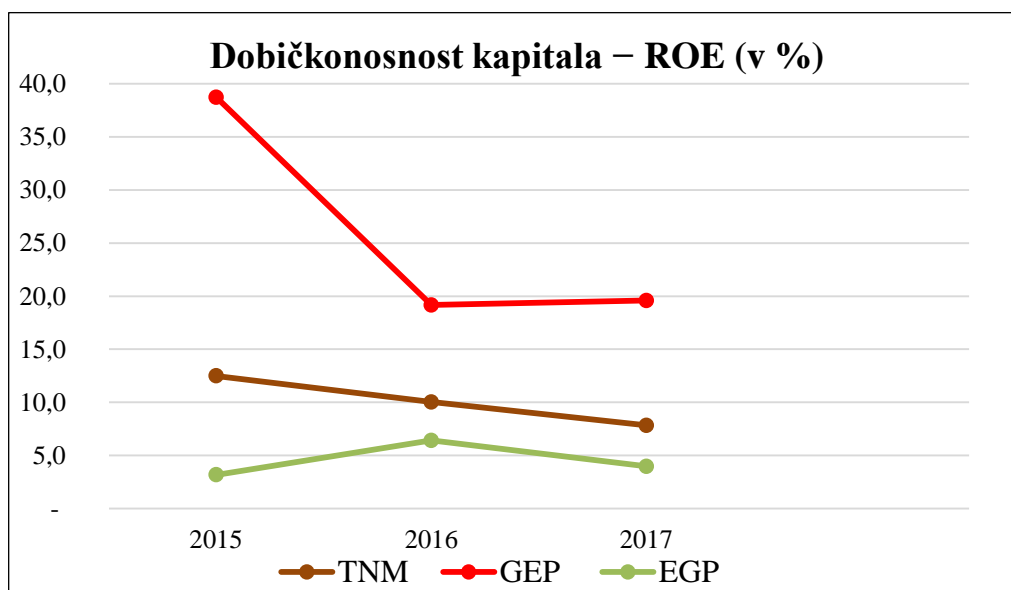
Kazalec dobičkonosnosti kapitala (angl. return on equiti, v nadaljevanju ROE) in nam prikazuje dobiček na enoto kapitala. Ta kazalec je najbolj zanimiv za lastnike kapitala. Izračunamo ga po naslednji formuli:

$$\text{Dobičkonosnost kapitala (ROE)} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečna vrednost lastnega kapitala}} \quad (10)$$

V prilogi 8 lahko vidimo dobičkonosnost kapitala vseh podjetji v opazovanem obdobju. Najvišjo dobičkonosnost kapitala je imelo podjetje GEP Štalekar d. o. o. V letu 2015 kar 38,7 % kar pomeni, da je 100 EUR kapitala prineslo 38,7 EUR dobička. V letu 2016 je podjetje občutilo padec dobičkonosnosti kapitala za kar 50,5 %. Najnižjo dobičkonosnost kapitala je imelo podjetje EGP d. d. Najnižja je v letu 2015 znašala le 3,2 %. Kar pomeni, da je podjetje EGP d. d. v tem letu za 100 EUR kapitala prineslo le 3,2 EUR dobička.

Slika 2 nam prikazuje dobičkonosnost kapitala (ROE) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., za leta 2015, 2016 in 2017.

Slika 2: Dobičkonosnost kapitala (ROE) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

5.2.2 Kazalec dobičkonosnosti sredstev – ROA

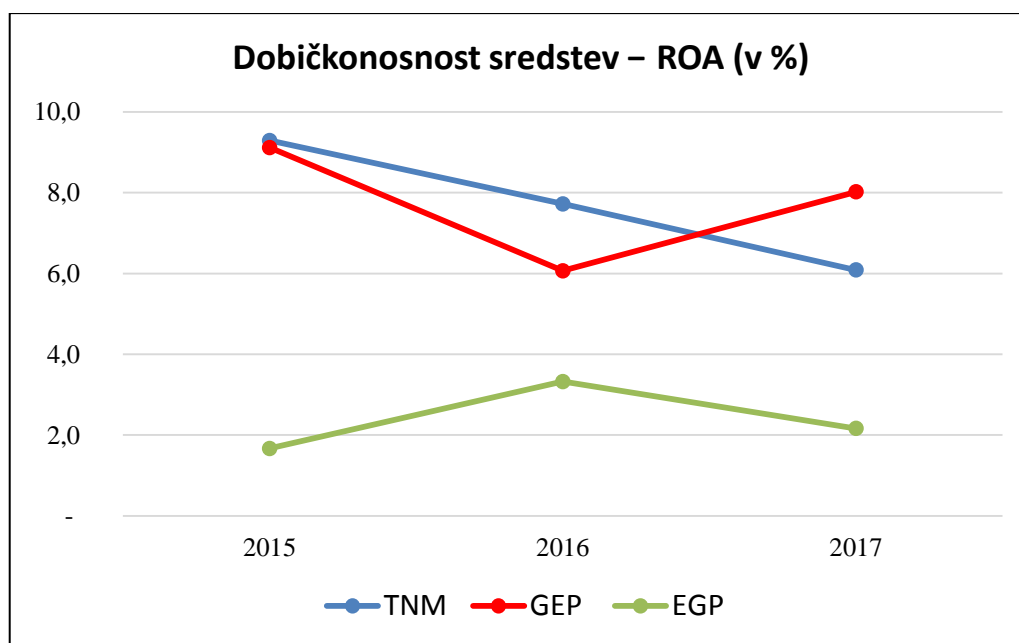
Kazalec dobičkonosnosti sredstev (angl. return on assets, v nadaljevanju ROA) in nam prikazuje uspešnost uporabe sredstev podjetja. Izračunamo ga po naslednji formuli:

$$\text{Dobičkonosnost sredstev (ROA)} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečna sredstva}} \quad (11)$$

Prav tako lahko v prilogi 8 vidimo izračun dobičkonosnosti sredstev vseh podjetij v opazovanem obdobju. Najvišjo vrednost dobičkonosnosti sredstev je imelo podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., in sicer v letu 2015. Ta je znašala 9,3 % in pomeni, da je podjetje s 100 EUR vloženih sredstev ustvarilo 9,3 EUR dobička. Medtem ko so v podjetju EGP, d. d., v letu 2015 s 100 EUR vloženih sredstev ustvarili le 1,7 EUR dobička. Se je pa vrednost v letu 2016 glede na leto 2015 povečala za kar 99,2 %.

Slika 3 nam prikazuje dobičkonosnost sredstev (ROA) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., za leta 2015, 2016 in 2017.

Slika 3: Dobičkonosnost sredstev (ROA) za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., v letih 2015, 2016 in 2017

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

SKLEP

V zaključni strokovni nalogi smo analizirali podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., in ugotovili, kako uspešno so podjetja poslovala skozi obdobje od 2015–2017. Na podlagi izračunanih koeficientov in indeksov smo primerjali dobljene rezultate. Rezultate smo dobili s pomočjo bilanc stanj in izkazov poslovnega izida opazovanih podjetij.

Pri izdelavi bilance stanja smo se osredotočili predvsem na obseg in strukturo sredstev ter obseg obveznosti do virov sredstev. Celotna sredstva smo razčlenili še na analizo dolgoročnih in analizo kratkoročnih sredstev. V vseh podjetjih največji delež predstavljajo dolgoročna sredstva. Najvišji delež celotnih sredstev ima podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., ki so se skozi opazovana obdobja še povečevala. Glavni razlog je bilo povečanje dolgoročnih sredstev. Tako so se celotna sredstva v letu 2016 glede na 2015 povečala za 46,7 %. Pri podjetju GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v primerjavi s konkurentom ni bilo velikih sprememb.

V sklopu analize bilance stanja smo izračunali še nekaj kazalnikov obračanja, in sicer koeficient obračanja celotnih sredstev in koeficient obračanja poslovnih terjatev. Koeficient obračanja sredstev se je v podjetju EGP, d. d., postopoma povečeval, medtem ko se je v podjetjih Tiskarna Novo mesto, d. d., in GEP Štalekar, d. o. o., zmanjševal.

V analizi izkaza poslovnega izida smo prikazali spremembe poslovnega izida podjetij v letih 2015–2017. Analiza poslovanja podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., je pokazala, da so podjetja poslovala uspešno in tako dosegala pozitiven poslovni izid. Najvišji poslovni izid je imelo podjetje Tiskarna Novo mesto, d. d., medtem ko je podjetje EGP, d. d., zelo uspešno poslovalo, saj si je v letu 2016 povečalo poslovni izid za kar 113,2 % glede na leto 2015.

V četrtem sklopu smo analizirali finančno varnost in plačilno sposobnost podjetij in predstavili izračune nekaterih pomembnejših kazalnikov. Kazalnike smo razdelili v tri sklope. Tako smo analizirali kazalnike strukture financiranja, kazalnike finančne stabilnosti in kazalnike likvidnosti. Stopnja kapitalizacije oziroma finančne varnosti v podjetju GEP Štalekar, d. o. o., se je stopnja kapitalizacije v letu 2016 povečala za 40,4 % glede na leto 2015. Povečala se je tudi v letu 2017 glede na leto 2016 in sicer za 18,8 %. Povečanje stopnje kapitalizacije je posledica povečanja kapitala. Koeficient finančne stabilnosti se je v podjetjih Tiskarna Novo mesto, d. d., in EGP, d. d., skozi opazovana obdobja gibal okoli 1, kar pomeni, da so vsa podjetja dosegla ugodne rezultate. V podjetju GEP Štalekar, d. o. o., pa je bil koeficient finančne stabilnosti manjši od 1, kar pomeni, da je podjetje del svojih dolgoročnih sredstev moralo financirati s kratkoročnimi viri financiranja. Slabše rezultate so imela vsa podjetja pri analizi kazalnikov likvidnosti, kjer smo analizirali kratkoročni, pospešeni in hitri koeficient. Vrednost hitrega koeficienta, ki naj bi znašala vsaj 0,5, ni dosegalo nobeno od opazovanih podjetij. Priporočeno vrednost

vsaj 2 pri izračunu kratkoročnega koeficienta prav tako ni dosegalo nobeno od opazovanih podjetij. Razlog je predvsem v povečanju kratkoročnih obveznosti. Glede na dobljene rezultate lahko sklepamo, da bi lahko v prihodnosti podjetja imela težave s plačilno sposobnostjo.

Vsa opazovana podjetja so skozi obdobje 2015–2017 izkazovala čisti dobiček. Dobičkonosnost kapitala in sredstev se je v podjetju Tiskarna Novo mesto, d. d., zniževala, medtem ko so v podjetjih GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., zabeležili znižanje in povišanje.

Na podlagi pridobljenih rezultatov analiz poslovanja podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., in EGP, d. d., v letih od 2015 do 2017 menimo, da bodo podjetja v prihodnosti imela dobre možnosti za nadaljnje uspešno poslovanje.

LITERATURA IN VIRI

1. Bojnec, Š., Čepar, Ž., Kosi, T. & Nastav, B. (2007). *Ekonomika podjetja*. Koper: Fakulteta za management.
2. Bergant, Ž. (2007). *Osnove analize poslovanja*. Ljubljana: Abeceda storitve.
3. EGP, d. d. (2016). *Letno poročilo za leto 2015 EGP, d. d.* Škofja Loka: EGP, d. d.
4. EGP, d. d. (2017). *Letno poročilo za leto 2016 EGP, d. d.* Škofja Loka: EGP, d. d.
5. EGP, d. d. (2018a). *Letno poročilo za leto 2017 EGP, d. d.* Škofja Loka: EGP, d. d.
6. EGP, d. d. (2018b). *Predstavitev podjetja EGP, d. d.* Pridobljeno 23. januarja 2019 iz <https://www.egp.si/podjetje/o-podjetju-egp/>
7. GEP Štalekar, d. o. o. (2016). *Letno poročilo za leto 2015 GEP Štalekar, d. o. o.* Šmartno pri Slovenj Gradcu: GEP Štalekar, d. o. o.
8. GEP Štalekar, d. o. o. (2017). *Letno poročilo za leto 2016 GEP Štalekar, d. o. o.* Šmartno pri Slovenj Gradcu: GEP Štalekar, d. o. o.
9. GEP Štalekar, d. o. o. (2018a). *Letno poročilo za leto 2017 GEP Štalekar, d. o. o.* Šmartno pri Slovenj Gradcu: GEP Štalekar, d. o. o.
10. GEP Štalekar, d. o. o. (2018b). *Predstavitev podjetja GEP Štalekar, d. o. o.* Pridobljeno 22. januarja 2019 iz http://www.stalekar.si/si/#company_o-podjetju
11. Hočevar, M. & Igljučar, A. (1998). *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
12. Melavc, D. (2003). *Gospodarjenje*. Koper: Fakulteta za management.
13. Mramor, D. (1993). *Uvod v poslovne finance*. Ljubljana: Gospodarski vestnik
14. Pučko, D. (2005). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
15. Pučko, D. (2006). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
16. Slovenski inštitut za revizijo (2016). *Slovenski računovodski standardi*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
17. Statistični urad republike Slovenije. (2017). *Pojasnila k standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2008*. Pridobljeno 28. decembra 2018 iz <https://www.stat.si/doc/klasif/SKD2008-Pojasnila-KLasje-SL.pdf>

18. Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016). *Letno poročilo za leto 2015 Tiskarna Novo mesto, d. d.* Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, d. d.
19. Tiskarna Novo mesto, d. d. (2017). *Letno poročilo za leto 2016 Tiskarna Novo mesto, d. d.* Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, d. d.
20. Tiskarna Novo mesto, d. d. (2018a). *Letno poročilo za leto 2017 Tiskarna Novo mesto, d. d.* Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, d. d.
21. Tiskarna Novo mesto, d. d. (2018b). *Predstavitev podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d.* Pridobljeno 28. decembra 2018 iz <http://www.tiskarna-nm.si/o-podjetju>
22. Turk, I. & Melavec, D. (2001). *Računovodstvo*. Kranj: Moderna organizacija.

PRILOGE

Priloga 1: Bilanca stanja podjetja Tiskarna Novo mesto d. d. 2015–2017

Tabela 1: Bilanca stanja podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., 2015–2017

BILANCA STANJA	2015	2016	2017
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	42.229	30.809	53.565
Opredmetena osnovna sredstva	4.095.771	4.459.972	5.584.197
Naložbene nepremičnine	0	0	0
Dolgoročne finančne naložbe	19.211.964	32.236.225	32.583.030
Odložene terjatve za davek	0	0	0
Skupaj dolgoročna sredstva	23.349.964	36.727.006	38.220.791
Kratkoročna sredstva			
Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
Zaloge	191.220	245.762	298.038
Kratkoročne finančne naložbe	1.900.000	2.100.000	2.100.000
Kratkoročne poslovne terjatve	3.048.715	2.709.050	2.602.130
Denarna sredstva	535	7.406	600
Skupaj kratkoročna sredstva	5.140.470	5.062.218	5.000.767
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	0	270	163
SKUPAJ SREDSTVA	28.490.434	41.789.494	43.221.722
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	28.490.434	41.789.494	43.221.722
Kapital			
Vpoklicani kapital	286.158	286.158	286.158
Kapitalske rezerve	439.693	0	923.108
Rezerve iz dobička	1.589.387	27.331.362	1.589.387
Revalorizacijske rezerve	13.501.368	0	689.861
Preneseni čisti poslovni izid	2.727.978	2.578.361	2.601.553
Čisti poslovni izid poslovnega leta	2.596.046	2.764.159	2.571.627
Skupaj kapital	21.140.630	32.960.040	33.127.783
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	540.409	529.076	486.983
Dolgoročne obveznosti			
Dolgoročne finančne obveznosti	2.800.000	2.200.000	1.600.000
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0
Odložene obveznosti za davek	1.507.501	3.084.384	3.134.303
Skupaj dolgoročne obveznosti	4.307.501	5.284.384	4.734.303
Kratkoročne obveznosti			
Kratkoročne finančne obveznosti	600.000	1.037.500	2.399.971
Kratkoročne poslovne obveznosti	1.865.316	1.911.823	2.440.975
Skupaj kratkoročne obveznosti	2.465.316	2.949.323	4.840.946
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	36.578	66.671	31.708
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	28.490.434	41.789.494	43.221.722

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2016), Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2017) in Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2018a).

Priloga 2: Izkaz poslovnega izida podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., 2015–2017

Tabela 2: Izkaz poslovnega izida podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., 2015–2017

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	2015	2016	2017
Čisti prihodki od prodaje	10.885.090	10.884.935	11.682.213
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	5.961	49.515	-15.940
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami ...)	12.771	263.137	20.596
Stroški blaga, materiala in storitev	5.020.375	5.361.744	6.094.255
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	4.347.825	4.556.158	5.172.640
Stroški storitev	672.550	805.586	921.615
Stroški dela	2.858.435	2.774.488	2.713.431
Stroški plač	2.097.174	2.050.575	1.991.154
Stroški pokojninskih zavarovanj	0	0	65.798
Stroški drugih socialnih zavarovanj	402.248	394.475	321.424
Drugi stroški dela	359.013	329.438	335.055
Odpisi vrednosti	766.777	780.123	885.874
Amortizacija	765.532	780.123	885.874
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	1.245	0	0
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	0	0	0
Drugi poslovni odhodki	30.608	26.731	24.648
Finančni prihodki	784.933	849.681	944.132
Finančni odhodki	122.852	126.337	116.785
Drugi prihodki	72.989	69.925	83.511
Drugi odhodki	3.855	1.401	701
Davek iz dobička	377.088	296.502	323.165
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	2.596.046	2.764.159	2.571.627
Poslovni izid iz poslovanja	2.221.666	2.204.986	1.984.602

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2016), Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2017) in Tiskarna Novo mesto, d. d.,(2018a).

Priloga 3: Bilanca stanja podjetja GEP Štalekar, d. o. o., 2015–2017

Tabela 3: Bilanca stanja podjetja GEP Štalekar d. o. o. 2015–2017

BILANCA STANJA	2015	2016	2017
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	34.849	51.314	87.218
Opredmetena osnovna sredstva	8.212.206	7.496.621	6.578.115
Naložbene nepremičnine	0	0	0
Dolgoročne finančne naložbe	0	1.000.000	1.000.000
Odložene terjatve za davek	4.351	11.025	11.599
Skupaj dolgoročna sredstva	8.251.406	8.558.960	7.676.932
Kratkoročna sredstva			
Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
Zaloge	1.040.471	973.459	767.945
Kratkoročne finančne naložbe	716.627	383.019	816.860
Kratkoročne poslovne terjatve	3.872.728	1.905.299	2.261.842
Denarna sredstva	21.262	53.840	195.200
Skupaj kratkoročna sredstva	5.651.088	3.315.617	4.041.847
Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	33.776	42.918	29.710
SKUPAJ SREDSTVA	13.936.270	11.917.495	11.748.489
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
Kapital			
Vpoklicani kapital	940.192	940.192	940.192
Kapitalske rezerve	0	0	0
Rezerve iz dobička	103.633	103.633	103.633
Revalorizacijske rezerve	0	0	0
Preneseni čisti poslovni izid	1.449.095	2.676.740	3.399.859
Čisti poslovni izid poslovnega leta	1.227.645	721.800	771.926
Skupaj kapital	3.720.565	4.465.847	5.229.378
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev	208.097	201.203	184.743
Dolgoročne obveznosti	3.078.861	2.603.008	2.458.274
Kratkoročne obveznosti	6.928.747	4.647.437	3.806.383
Kratkoročne pasivne časovne razmejitev	0	0	69.711
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	13.936.270	11.917.495	11.748.489

Vir: GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017) in GEP Štalekar, d. o. o. (2018a).

Priloga 4: Izkaz poslovnega izida podjetja GEP Štalekar, d. o. o., 2015–2017

Tabela 4: Izkaz poslovnega izida podjetja GEP Štalekar, d. o. o., 2015–2017

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	2015	2016	2017
Čisti prihodki od prodaje	16.769.975	15.676.841	13.980.753
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	22.159	-62.656	-177.294
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami ...)	60.901	106.330	103.897
Stroški blaga, materiala in storitev	9.799.687	9.449.849	7.975.375
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	8.024.101	7.506.247	6.563.558
Stroški storitev	1.775.586	1.943.602	1.411.817
Stroški dela	3.783.122	3.847.023	3.669.041
Stroški plač	2.917.748	2.720.487	2.705.978
Stroški pokojninskih zavarovanj	255.168	236.822	233.948
Stroški drugih socialnih zavarovanj	210.094	193.987	201.231
Drugi stroški dela	400.112	695.727	527.884
Odpisi vrednosti	1.773.833	1.448.177	1.316.531
Amortizacija	1.544.980	1.356.603	1.267.517
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	135.374	89.384	49.014
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	93.479	2.190	0
Drugi poslovni odhodki	1.466	22.470	21.025
Finančni prihodki	18.795	10.157	20.118
Finančni odhodki	229.869	159.761	96.829
Drugi prihodki	137.234	101.404	120.560
Drugi odhodki	29.403	31.605	27.581
Davek iz dobička	156.716	158.066	170.300
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.227.645	721.800	771.926
Poslovni izid iz poslovanja	1.472.768	1.015.652	1.102.678

Vir: GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017) in GEP Štalekar, d. o. o. (2018a).

Priloga 5: Bilanca stanja podjetja EGP, d. d., 2015–2017

Tabela 5: Bilanca stanja podjetja EGP, d. d., 2015–2017

BILANCA STANJA	2015	2016	2017
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva	8.745.945	9.467.022	8.611.857
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	363.176	563.078	489.839
Opredmetena osnovna sredstva	6.344.727	6.865.902	6.083.976
Naložbene nepremičnine	0	0	0
Dolgoročne finančne naložbe	2.038.042	2.038.042	2.038.042
Odložene terjatve za davek	0	0	0
Skupaj dolgoročna sredstva	8.745.945	9.467.022	8.611.857
Kratkoročna sredstva			
Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
Zaloge	1.351.619	1.696.046	1.657.671
Kratkoročne finančne naložbe	1.745.060	1.668.393	1.135.066
Kratkoročne poslovne terjatve	3.731.872	3.809.467	4.187.960
Denarna sredstva	67.782	36.598	57.641
Skupaj Kratkoročna sredstva	6.896.333	7.210.504	7.038.338
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	48.011	23.543	20.582
SKUPAJ SREDSTVA	15.690.289	16.701.069	15.670.777
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
Kapital			
Vpoklicani kapital	1.164.547	1.164.547	1.164.547
Kapitalske rezerve	4.755.812	4.755.812	4.770.183
Rezerve iz dobička	273.744	273.744	273.744
Revalorizacijske rezerve	-3.824	-10.321	-6071
Preneseni čisti poslovni izid	1.581.882	1.938.477	2.447.241
Čisti poslovni izid poslovnega leta	377.100	515.075	361.292
Skupaj kapital	8.149.261	8.637.334	9.010.936
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	242.360	278.233	245.664
Dolgoročne obveznosti			
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	0	785.720	699.688
Druge dolgoročne finančne obveznosti	1.963.556	1.846.620	1.359.260
Skupaj dolgoročne obveznosti	1.963.556	2.632.340	2.058.948
Kratkoročne obveznosti			
Kratkoročne finančne obveznosti	5.335.112	5.106.936	4.355.229
Kratkoročne poslovne obveznosti	2.606.051	2.620.553	1.752.453
Kratkoročne poslovne obveznosti	2.729.061	2.486.383	2.602.776
Skupaj kratkoročne obveznosti	5.335.112	5.106.936	4.355.229
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	0	46.226	0
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	15.690.289	16.701.069	15.670.777

Vir: EGP, d. d., (2016), EGP, d. d., (2017) in EGP, d. d., (2018a).

Priloga 6: Izkaz poslovnega izida podjetja EGP, d. d., 2015–2017

Tabela 6: Izkaz poslovnega izida podjetja EGP, d. d., 2015–2017

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	2015	2016	2017
Čisti prihodki od prodaje	14.865.310	16.059.016	16.209.963
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	124.581	-23.209	11.439
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami ...)	82.175	38.607	38.261
Stroški blaga, materiala in storitev	9.778.863	10.137.228	10.233.842
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	7.283.730	7.591.215	7.934.441
Stroški storitev	2.495.133	2.546.013	2.299.401
Stroški dela	3.861.654	4.257.591	4.388.228
Stroški plač	2.788.943	3.086.901	3.232.611
Stroški pokojninskih zavarovanj	263.845	279.425	291.493
Stroški drugih socialnih zavarovanj	212.413	224.498	238.539
Drugi stroški dela	596.453	666.767	625.585
Odpisi vrednosti	821.708	934.278	1.097.953
Amortizacija	816.116	934.240	1.096.208
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	0	0
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	5.592	38	1.745
Drugi poslovni odhodki	79.679	66.538	71.517
Finančni prihodki iz deležev	23.537	0	0
Finančni prihodki iz danih posojil	26.528	17.996	13.750
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	5.714	1.252	2.004
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	0	0
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	200.412	159.504	111.385
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	8.429	34.217	7.900
Drugi prihodki	0	10.769	0
Drugi odhodki	0	0	3.300
Davek iz dobička	0	0	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	377.100	515.075	361.292
Poslovni izid iz poslovanja	405.581	701.988	456.684

Vir: EGP, d. d., (2016), EGP, d. d., (2017) in EGP, d. d., (2018a).

Priloga 7: Analiza poslovnega izida podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., 2015–2017

Tabela 7: Analiza poslovnega izida podjetij Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., 2015–2017

POSTAVKA	2015			2016			2017			I16/15			I17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje															
Poslovni prihodki	10.897.861	16.830.876	14.947.485	11.148.072	15.783.171	16.097.623	11.702.809	14.084.650	16.248.224	102,3	93,8	107,7	105,0	89,2	100,9
Poslovni odhodki	8.676.195	15.358.108	14.541.904	8.943.086	14.767.519	15.395.635	9.718.207	12.981.972	15.791.540	103,1	96,2	105,9	108,7	87,9	102,6
Izid iz poslovanja	2.221.666	1.472.768	405.581	2.204.986	1.015.652	701.988	1.984.602	1.102.678	456.684	99,2	69,0	173,1	90,0	108,6	65,1
Finančni prihodki	784.933	18.795	55.779	849.681	10.157	19.248	944.132	20.118	15.754	108,2	54,0	34,5	111,1	198,1	81,8
Finančni odhodki	122.852	229.869	208.841	126.337	159.761	193.721	116.785	96.829	119.285	102,8	69,5	92,8	92,4	60,6	61,6
Izid iz financiranja	662.081	-211.074	-153.062	723.344	-149.604	-174.473	827.347	-76.711	-103.531	109,3	70,9	114,0	114,4	51,3	59,3
Izid iz rednega delovanja	2.883.747	1.261.694	252.519	2.928.330	866.048	527.515	2.811.949	1.025.967	353.153	101,5	68,6	208,9	96,0	118,5	66,9
Drugi prihodki	72.989	137.234	0	69.925	101.404	10.769	83.511	120.560	0	95,8	73,9	0,0	119,4	118,9	0,0
Drugi odhodki	3.855	29.403	0	1.401	31.605	0	701	27.581	3.300	36,3	107,5	0,0	50,0	87,3	0,0
Izid izven rednega delovanja	69.134	107.831	0	68.524	69.799	10.769	82.810	92.979	-3.300	99,1	64,7	0,0	120,8	133,2	-30,6
Celotni poslovni izid	2.952.881	1.369.525	252.519	2.996.854	935.847	538.284	2.894.759	1.118.946	349.853	101,5	68,3	213,2	96,6	119,6	65,0

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).

Priloga 8: Izračun čiste donosnosti kapitala in donosnosti sredstev za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., za obdobje 2015–2017

Tabela 8: Izračun čiste donosnosti kapitala in donosnosti sredstev za podjetja Tiskarna Novo mesto, d. d., GEP Štalekar, d. o. o., EGP, d. d., za obdobje 2015–2017

POSTAVKA	2015			2016			2017			Indeks 16/15			Indeks 17/16		
	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP	TNM	GEP	EGP
Podjetje															
1. Čisti dobiček (v EUR)	2.590.085	1.205.486	252.519	2.714.644	784.456	538.284	2.587.568	949.220	349.853	104,8	65,1	213,2	95,3	121,0	65,0
2. Povprečna vrednost sredstev (v EUR)	27.865.818	13.219.950	15.130.830	35.139.964	12.926.883	16.195.679	42.505.608	11.832.992	16.185.923	126,1	97,8	107,0	121,0	91,5	99,9
3. Povprečna vrednost kapitala (v EUR)	20.743.881	3.111.557	7.976.704	27.050.335	4.093.206	8.393.298	33.043.912	4.847.613	8.824.135	130,4	131,5	105,2	122,2	118,4	105,1
4. Dobičkonosnost sredstev – ROA (v %) (1/2)	9,3	9,1	1,7	7,7	6,1	3,3	6,1	8,0	2,2	83,1	66,5	199,2	78,8	132,2	65,0
5. Dobičkonosnost kapitala – ROE (v %) (1/3)	12,5	38,7	3,2	10,0	19,2	6,4	7,8	19,6	4,0	80,4	49,5	202,6	78,0	102,2	61,8

Vir: Tiskarna Novo mesto, d. d. (2016), Tiskarna Novo mesto d. d. (2017), Tiskarna Novo mesto d. d. (2018a), GEP Štalekar, d. o. o. (2016), GEP Štalekar, d. o. o. (2017), GEP Štalekar, d. o. o. (2018a), EGP, d. d. (2016), EGP, d. d. (2017) in EGP, d. d. (2018a).